

Datum van
inontvangstneming

:

25/09/2018

Zaak C-530/18

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

13 augustus 2018

Verwijzende rechter:

Tribunalul Ilfov (Roemenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

20 juni 2018

Eiseres in eerste aanleg:

EP

Verweerder in eerste aanleg:

FO

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Echtscheidingsprocedure en aanvullende verzoeken betreffende de toewijzing van het minderjarige kind, de betaling van een bijdrage om dit kind groot te brengen en op te voeden en het opnieuw aannemen door eiseres van de naam die ze voor het huwelijk droeg

Voorwerp en rechtsgrondslag van het verzoek om een prejudiciële beslissing

Verzoek krachtens artikel 267 VWEU om uitlegging van artikel 15 van verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid

Prejudiciële vragen

1. Moet artikel 15 van verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, aldus worden uitgelegd dat dit artikel een uitzondering vormt op de regel van de bevoegdheid van de nationale rechter in het land waar het kind zijn feitelijke verblijfplaats heeft?

2. Moet artikel 15 van verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, aldus worden uitgelegd dat dit artikel de criteria aangeeft waaruit blijkt dat het kind een bijzondere band heeft met Frankrijk [de door de verzoekende partij aangegeven criteria zijn de volgende: het kind is geboren in Frankrijk, heeft een vader die Frans staatsburger is, heeft bloedverwanten, namelijk twee zusters en een broer, een nicht (de dochter van haar zuster), de grootvader van vaderskant, de huidige vriendin van haar vader en hun minderjarige dochter, die in Frankrijk wonen, terwijl ze in Roemenië geen familie van moederskant heeft, ze bezoekt een Franse school, de opvoeding en de mentaliteit van het kind zijn altijd Frans geweest, de taal die thuis werd gesproken tussen de ouders onderling en tussen de ouders en het kind was altijd Frans], zodat de nationale rechter moet constateren dat de Franse rechter beter in staat is de zaak te behandelen?

3. Moet artikel 15 van verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, aldus worden uitgelegd dat de procedurele verschillen in de wetgeving van de beide landen, zoals de behandeling van de zaak achter gesloten deuren, door gespecialiseerde rechters, het belang van het kind dienen zoals bedoeld in deze bepalingen van [Unie] recht?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Artikel 15 van verordening (EU) nr. 2201/2003

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului (wet nr. 272/2004 betreffende de bescherming en de bevordering van de rechten van het kind), van 21 juni 2004, gepubliceerd in de Monitorul Oficial (Staatsblad) nr. 159 van 5 maart 2014, die de algemene regel neerlegt volgens welke iedere regelgeving of ieder besluit op het gebied van de rechten van het kind ondergeschikt is aan het beginsel dat prioriteit moet worden gegeven aan het belang van het kind

Artikelen 264 en 396-403 van Legea nr. 287/2009 van 17 juli 2009 houdende de Codul civil (burgerlijk wetboek), gepubliceerd in de Monitorul Oficial nr. 505 van 15 juli 2011, met betrekking tot het horen van kinderen in gerechtelijke procedures die hen betreffen en, respectievelijk, aangaande de gevolgen van een echtscheiding voor de verstandhouding tussen de ouders en hun minderjarige kinderen

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Door middel van het bij de Judecătoria Buftea (rechter in eerste aanleg Buftea, Roemenië) op 13 januari 2014 geregistreerde verzoekschrift heeft eiseres EP, Roemeens staatsburger, de rechter verzocht om, op tegenspraak met verweerder FO, Frans staatsburger, te beslissen dat het tussen partijen op 7 mei 2005 gesloten huwelijk wordt ontbonden, dat eiseres de naam die ze voor het huwelijk droeg, weer zal aannemen, dat hun minderjarige kind aan haar zal worden toegewezen en dat wordt bepaald dat de verblijfplaats van het kind bij eiseres zal zijn, alsmede dat verweerder zal worden verplicht tot de betaling van een bijdrage voor het grootbrengen en opvoeden van de minderjarige.
- 2 Verweerder heeft een verweerschrift opgesteld waarin hij onder andere de exceptie van algehele onbevoegdheid van de Roemeense rechter opwerpt en aanvoert dat in dit geding de rechter op het grondgebied van de Russische Federatie bevoegd is. Voorts heeft verweerder een reconventionele vordering ingediend door middel waarvan hij verlangt dat het huwelijk wordt ontbonden uitsluitend door schuld van eiseres, dat hij het alleenrecht krijgt op het uitoefenen van het ouderlijk gezag ten aanzien van de minderjarige, dat de verblijfplaats van het kind bij hem zal zijn, op het grondgebied van de Russische Federatie, dat wordt bepaald dat eiseres dient bij te dragen aan de kosten van het grootbrengen en onderhouden van de minderjarige en dat eiseres de naam die ze voor het huwelijk droeg, weer zal aannemen.
- 3 Bij beschikking van 10 oktober 2014 heeft de Judecătoria Buftea de exceptie van de internationale onbevoegdheid van de Roemeense rechter afgewezen. Tevens heeft deze rechter geoordeeld dat in dit geding de Roemeense wet van toepassing is.
- 4 Tijdens de openbare zitting van 8 juni 2016 hebben partijen aangevoerd dat ze verzoeken om de ontbinding van het huwelijk met wederzijdse instemming, zonder opgave van redenen wat betreft de echtscheiding. Aangaande de aanvullende eisen bij de echtscheiding heeft iedere partij verzocht om het alleenrecht te krijgen over het uitoefenen van het ouderlijk gezag ten aanzien van de minderjarige, dat zal worden bepaald dat de woonplaats van de minderjarige bij eiseres respectievelijk verweerder zal zijn, alsmede dat de tegenpartij zal worden verplicht tot het betalen van een bijdrage voor het grootbrengen en opvoeden van het kind.

- 5 Bij civiel vonnis van 4 juli 2016 heeft de Judecătoria Buftea de ontbinding van het huwelijk met instemming van de partijen uitgesproken en beslist dat eiseres de naam die ze voor het huwelijk droeg, weer zal aannemen, dat de minderjarige haar verblijfplaats bij de moeder zal hebben, dat partijen gezamenlijk het ouderlijk gezag ten aanzien van deze zullen uitoefenen, dat de persoonlijke banden tussen verweerder en de minderjarige in stand zullen blijven, overeenkomstig een door de rechter vastgestelde omgangsregeling, en dat verweerder zal worden verplicht tot de betaling van een bijdrage voor het grootbrengen en opvoeden van de minderjarige.
- 6 Om tot deze beslissing te komen heeft de Judecătoria Buftea in aanmerking genomen dat vanaf het moment dat de echtgenoten feitelijk uit elkaar zijn gegaan, namelijk eind 2013, de minderjarige in de woning van eiseres heeft verbleven. Volgens het ter zake opgestelde verslag naar aanleiding van het psychisch-sociale onderzoek is de minderjarige goed geïntegreerd in haar woonomgeving, heeft ze een normaal sociaal leven en volgt ze onderwijs aan een Franse school waar ze uitstekende onderwijsresultaten behaalt. Recentelijk is eiseres samen met de minderjarige ingetrokken bij haar huidige vriend. Het kind heeft zich heel goed aangepast aan de nieuwe leefomgeving en kan het ook uitstekend vinden met de dochter van haar moeders vriend. Toen ze door de rechter werd gehoord, heeft de minderjarige aangegeven dat ze van allebei haar ouders houdt, maar dat ze er de voorkeur aan geeft om bij haar moeder te wonen.
- 7 Anderzijds is verweerder een zakenman die in de loop der jaren zijn hoofdverblijfplaats in Frankrijk, in Roemenië en in de Russische Federatie heeft gehad. Op het moment dat de rechter in eerste aanleg uitspraak deed, was zijn hoofdverblijfplaats in Rusland, aangezien een van zijn werkplaatsen aan een universiteit in dat land is. De Judecătoria Buftea was van mening dat door de aard van de werkzaamheden die de vader ontplooit, hij niet in staat is zich te belasten met het grootbrengen en opvoeden van de minderjarige. Wat betreft het verzoek van de vader om afwisselende verblijfplaatsen aan te wijzen, heeft de genoemde rechter in het oog gehouden dat hij Frans staatsburger is en dat de Franse wetgeving ruimte biedt voor een dergelijke wijze van uitoefening van het ouderlijk gezag. Niettemin, gezien de door de Franse rechter in dit opzicht vastgestelde criteria, heeft de Judecătoria Buftea geoordeeld dat het in de onderhavige zaak in het belang van de minderjarige is om een vaste verblijfplaats te hebben bij een van de ouders, namelijk bij de moeder, aangezien het nadelige gevolgen zou kunnen hebben voor de ontwikkeling van het kind indien het om de week van verblijfplaats zou wisselen.
- 8 Tegen dit vonnis hebben beide partijen beroep aangetekend, dat is geregistreerd op de rol van de verwijzende rechter in de maand april van het jaar 2017.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 9 Door middel van het ingestelde beroep heeft FO primair verzocht dat de Judecătoria Buftea niet bevoegd wordt verklaard om dit geschil te behandelen en dat derhalve het bestreden vonnis dient te worden vernietigd. Subsidiar heeft hij enerzijds verzocht om handhaving van de bepalingen van het genoemde vonnis met betrekking tot het ontbinden van het huwelijk met wederzijdse instemming, tot het opnieuw aannemen door eiseres van de naam die ze voor het huwelijk droeg en tot het gemeenschappelijk uitoefenen van het ouderlijk gezag door beide ouders, en anderzijds om de gedeeltelijke wijziging van het bestreden vonnis, in de zin dat de verblijfplaats van de minderjarige wordt vastgesteld in zijn woning in Frankrijk of, subsidiar, dat zij afwisselend een week per maand op het nieuwe verblijfsadres van de vader in Roemenië verblijft en een week per maand op het woonadres van de moeder in Roemenië, dan wel telkens twee weken bij ieder van de ouders op de aangegeven verblijfsplaatsen.
- 10 FO heeft aangevoerd dat overeenkomstig de dwingende bepalingen van de Codul de procedură civilă (wetboek van burgerlijke rechtsvordering) de Roemeense rechter aan wie een verzoek betreffende een geschil met een grensoverschrijdend aspect is voorgelegd, gehouden is om ambtshalve na te gaan of hij internationaal bevoegd is, en dat in deze zaak de toets van bevoegdheid verplicht is aangezien hij de exceptie van onbevoegdheid heeft opgeworpen. Ten gronde heeft FO gesteld dat hoewel het ouderlijk gezag gemeenschappelijk zou dienen te worden uitgeoefend, zoals de rechter in eerste aanleg had bepaald, hij niet in staat is dit recht uit te oefenen omdat EP hem ieder contact met zijn dochter verbiedt en hem geen enkele informatie over haar verstrekt.
- 11 Ter onderbouwing van haar verzoek tot herziening heeft EP in wezen aangevoerd dat de rechter in eerste aanleg ten onrechte heeft bepaald dat het ouderlijk gezag gemeenschappelijk dient te worden uitgeoefend en een bezoekregeling ten gunste van FO heeft vastgesteld waarin geen rekening wordt gehouden met de verstandhouding tussen de ouders en met het belang van het kind. EP heeft tevens toegevoegd dat FO zijn inkomsten heeft verhuld, hij heeft beweerd dat hij al meer dan een jaar geen werk meer heeft en de bijdrage in het onderhoud ten gunste van de minderjarige waartoe hij door de rechter in eerste aanleg was verplicht, niet heeft voldaan.

Korte uiteenzetting van de motivering van het verzoek om een prejudiciële beslissing

- 12 Overeenkomstig de bepalingen van de Roemeense Codul de procedură civilă kunnen tegen het arrest dat de Tribunalul Ilfov zal wijzen geen rechtsmiddelen worden aangewend.
- 13 Wat betreft de opgeworpen vragen van Unierecht heeft de Tribunalul Ilfov geen vaste rechtspraak op dit gebied gevonden en gezien de omstandigheden van de

zaak bestaat er gereede twijfel over de juiste wijze van uitlegging van de rechtsregel.

- 14 De Tribunalul Ilfov is van mening dat de Roemeense rechter beter in staat is om de zaak te behandelen, gezien het belang van het kind en het feit dat zowel het kind als een van de uitoefenaars van het ouderlijk gezag (haar moeder) de gewone verblijfplaats in deze lidstaat heeft.
- 15 De verwijzende rechter is evenwel van oordeel dat voor de behandeling van het geschil dat aan hem is voorgelegd uitlegging van artikel 15 van Verordening nr. 2201/2003, dat bepalend is voor de bevoegdheid van de Roemeense rechters, noodzakelijk is.